

Nagyváradai Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6

Harc a baksis ellen

A kijáróknak, a titkos ügynököknek, a panamistáknak, az illegitim protektoroknak üzent hadat Románia miniszterelnöke. Váiljuk be őszintén, ehhez a háborúhoz hatalmas energia, erős akarat és kiméletlen szigorúság szükséges. — Kétségtelenül igaz, amit Avecescu tábornok emlékeztető cikkében ír, a kijárók már-már veszélyeztetik az egész ország presztizsét és a külföld véleményét kedvezőtlenül befolyásolták. De nem szabad elnevelnünk, hogy a panama rendszere nincs vámtárhoz kötve. A háború utáni erkölcsök minden országban elfajultak, másutt is virágzik a vesztegetés, a protekció, a nepotizmus, másutt is divatba jött a baksis, mint az ügyek elintézésének legbiztosabb protezsálója.

Ez azonban semmiesetre sem mentség. Nálunk talán még jobban kellene vigyázni a közélet tisztaságára, mint másutt. Mi nem engedhetjük meg magunknak azt a luxust, hogy megszokjuk és eltűrjük a korrupciót. Ezer és ezer ember szem figyel ránk és minden megmozdulásunkat kritika kíséri. A külföld véleménye éppen azért sokkal fontosabb ránk nézve, mint más országokra. Mi igenis rá vagyunk szorúva a külföld támogatására, a külföld szinéről. Az új tisztviselői gára, gazdasági és politikai szövetségére. Nem lehet előttünk közömbös, mit irnak és mit mondanak rólunk külföldi szövetségeseink és ellenségeink.

Éppen ezért a baksisnak most már komolyan el kell tűnnie a föld szinéről. Az új tisztviselői törvény minden közhatalnok tisztességét megéllhetést biztosítani fogja. Ez az első és legbiztosabb lépés a purifikáció felé. Aztán következhetik maga a gyomlálás. A közszellemet alapjában át kell változtatni. Nem csak a hivatalokban, hanem a publikumnál is. Ha mindenki azt fogja látni, hogy ügyét sorrendben ugyan, de gyorsan és igazságosan intézik el, ha tapasztalni fogják, hogy a protekció nem szükséges, hanem hiábavaló, a baksis felesleges kiadás, sőt egyenesen kockázatos is, mert büntetést von maga után, sikerülni fog a korrupciót gyökeresen kiirtani.

Sajnos, azonban ma még messze vagyunk ettől az ideális állapottól. Az igazságügyi törvények olyan komplikált és hosszadalmas eljárást rendszeresítettek, amely ezer alkalmat nyújt a baksisra és valószínűleg intézményé teszi az ügyek sürgetését. Az összes többi hivatalok is agyon vannak terhelve restanciákkal.

Ennek a léleknelküli aktagyártásnak, ennek a haszontalan bürokratizmusnak meg kell szűnnie. Független, jó fizetési, szakképzett köztisztviselők és minden bürokráciától mentes közigazgatás mellett a kijáró éppen úgy elpusztul, mint a béka, ha a mocsarat lecsapolják.

Módosítják a ház- és ingatlan-adót

A Lupta jelentése szerint a pénzügyminiszter utasítást adott a pénzügyigazgatóságoknak, hogy egy, a múlt ülésszakban megszavazott törvény alapján vegyék revízió alá a városi és falusi épületek adóját. Az adó általános módosításáról szóló törvény értelmében azok a bizottságok, amelyek 1923-ban a kivetéseket eszközölték, a kincstár képviselőiből és a súlyosabban megadóztatott adófizetők közül állottak. Ez a bizottság esetről-esetre bírálta el az adófizetés módját. A revíziós törvény alapján ezeket a bizottságokat feloszlatták és a pénzügyigazgatóság adóügyi tisztviselőivel helyettesítik. Egyelőre csak Bukarestben a külvárosokban kezdődött meg a revízió, a központi városrész épületeinek adóreformja későbbre marad. Egy adóellenőr és két tisztviselő járkal házról-házra és végzi el a becslést saját kénye-kedve szerint.

Egyébként a törvény egészen kategórikusan megjelöli a revízió módját. Eszerint az adót a bérházaknál a bérleti szerződések locativ értéke szerint kell kiszámítani. Az olyan házaknál, amelyekben csak a tulajdonos lakik, az háromszorosra kell, hogy legyen annak, amit 1923-ban fizettek. — Végül az 1919 után vásárolt épületeknél az adó 5 százaléka annak az összegnek, amelyen az épületet vásárolták.

Egyébként a pénzügyminisztériumban tegnap az ország valamennyi pénzügyi inspektorra értekezletet tartott Simionescu vezértitkár elnöklése alatt, aki figyelmébe ajánlotta az inspektoroknak, hogy az épületadót a revíziós törvény szellemének megfelelően hajtsák be. És azért, mert az adómegállapítás, az adóalanyok képviselőjének kizárásával történik, még nem szükséges túlzásba esni.

Hóvihar Newyorkban tizenkét halottal

Londonból jelentik: Mig Európában tavasziasra fordult az idő, azalatt Newyorkban óriási hóvihar dühöng. A való-

ban „amerikai méretű” hóviharnek eddig tizenkét emberáldozata van.

Erdélybe szökött egy sikkasztó pesti banktisztviselő

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatósága tegnap feljelentést tett a rendőrségen, hogy Pekáry-Zarada Sándor, a safe-osztály tisztviselője három ezer Novarészvény elsikkasztása után elhúnt. Pekáry két napja betegét jelentett és mire rovincsolták, ki derült, hogy százezer pengőt el-sikkasztott.

A kiküldött detektívek a lakásán nem találták és felesége sem tudta holéit. A nyomozás szerint Pekáry több napon át kisebb csomagokban csempészhetette ki a részvényeket.

Az éjszaka folyamán táviratilag értesítették a szomszédállamokat, mert Pekáry Ausztriában vagy Erdélyben bujkál.

Románia gazdasági helyzete

Előadás és vita az Unió-Clubban

Az Unió-Clubban szombaton délután érdekes előadást tartott Heidelberg László „Általános gazdasági válság, fizetési és kereskedelmi mérleg s pénzügytechnikai kérdések” címen. Kihangsúlyozta Heidelberg László, hogy politikailag közelebb kell hozni egymáshoz az államokat, csak akkor lehet gazdaságilag is közeledésre számítani. Románia gazdaságilag nagyon elzárkózott és a külföldi tőke bizalmatlansága az országgal szemben jórészt ezzel is magyarázható.

Ismertette Heidelberg László Románia 1927. évi költségvetését, amelyet irreálisnak tart — és ezt is a külföldi tőke bizalmatlanságának egyik okául hozza fel. Hibáztatja, hogy a pénzügyi kormány a fogyasztási és forgalmi adók fokozásával akarja az állam bevételeit fokozni, holott a nyugati államok ezeket az adókat csökkentik és a közvetlen adókat növelik.

Heidelberg László előadásának konklúziója az volt, hogy Romániának reneszánszát jelentené nagyobb külföldi kölcsönök megfelelő formában való felvétele.

Peter Julian közigazgatási vezérfelügyelő, volt prefektus választott Heidelberg előadására, amely — mondotta Peter — ismert bankármanifesztum szellemében készült. A politikai közlekedés igen szép gondolat, azonban szerinte Európa mai kontellációjában szükség van bizonyos hatalmi csoportok kialakulására. Ami Heidelbergnek az állami költségvetésre vonatkozó kritikáját illeti, arra azt mondja Peter, hogy a külfölddel szemben fennálló adósságok közül a konszolidáltak igenis be vannak írva. Különben is, külső országok példája bizonyítja, hogy a tőke bizalma nem függ attól, hogy az illető ország beírja-e a költségvetésébe adósságát és annak kamatait.

Abban igazat ad Peter Julian az előadónak, hogy az egyenes adókat kellene növelni és nem a közvetetteket, azonban ez ma még politikailag is lehetetlenség. — Mindenestre bizalommal kell lenni Európa vezető hatalmának Franciaországnak. Locarnóban inaugurált békepolitikája iránt, amelyet Románia mindenben követ és Locarno szellemében kell dolgozni, sokat termelni. Akkor majd idővel eltűnnek a nehézségek.

Az előadó és a replikázó fejtegetéseit egyaránt élénk tetszés kísérte.

Tisztújítás az orvosegyletben

A Biharmegyei és Nagyvárad Orvos és Gyógyszerész Egyesület szombaton délután 6 órakor tartotta az idei tisztújító közgyűlést, amelyen a tagok igen nagy számban jelentek meg. A gyűlésen dr. Konrád Béla elnököt és megnyitójában előbb az orvostudomány nagymértékű fejlődésére mutatott rá, majd ismertette az egyesület múlt évi működését.

Dr. Molnár Vilmos titkár évi jelentésében részletesen megemlékezett az Egyesület működéséről és elért eredményeiről.

Ezután a közgyűlés az 1926 évi legjobb belgyógyászati előadás honorálásául a Berkovits díjat dr. Polacsek Pálnak, a sebészeti szakelőadás díját pedig dr. Waldmann Bélának ítélte oda és adta ki.

Elhatározta a közgyűlés, hogy ezidőn is megrendezik az egyesület vagyonának növelése érdekében az orvosbált és megbízták az elnökséget, hogy az egyesület 60 éves fennállása alkalmából készítsen elő a jubileumi ünnepségeket.

A régi elnökség, amelynek mandátuma most járt le, beadta lemondását és dr. Konrád Bélától a közgyűlés vezetését dr. Edelmán Menyhért vette át mint korelnök. Megkezdődött a választás, amelyet meglehetősen élénk agitáció előzött meg. Megajtották a szavazást, amely után kihirdették annak eredményét.

Elnök ismét dr. Konrád Béla lett, alelnökök dr. Edelmán Menyhért és dr. Juhász Vilmos. Titkár: dr. Weisz Ferenc, jegyzők: dr. Erzmán Lajos és dr. Winkler Lajos. Pénztárnok: Gálosi Ferenc gyógyszerész. Könyvtáros: dr. Kecskeméti Andor és dr. Germán Viktor. Választmányi tagok: dr. Waldmann Béla, dr. Pop Sándor, dr. Roskopf Béla, dr. Fischer Imre, dr. Costa Romulus, dr. Verzar István, dr. Meer Samu, dr. Erdős Adolf, dr. Fisch Áron, dr. Grósz Samu, dr. Matei Joan, dr. Bálint Sándor, dr. Sándor János, dr. Barna Armin, dr. Dénes Ignác, dr. Balogh Artur, dr. Medvigy Ferenc gyógyszerész, dr. Eiländer Henrik, dr. Markovics Ignác, dr. Keszler Herman, dr. Suroiu Joan. Pótagok: dr. Barta Andor, dr. Jónás Emil. Ülés elnökök: dr. Barna Armin, dr. Meer Samu, dr. Fisch Áron, dr. Pop Sándor. Ülés jegyzők: dr. Barna László, dr. Berger Ernő, dr. Bárony Vilmos és dr. Weisz-Szabó Sándor.

A közgyűlés az eredmény kihirdetése után véget ért.

Módosítják az érettségi törvényt

A szomorú emlékü új érettségi törvény rendelkezéseinek még a tanulók legkiválóbb része sem tud kielégítően megfelelni, ezért az eddigi kisebbségi iskolafenntartók nevében az erdélyi református egyház előterjesztést tett a közoktatásügyi miniszterhez, hogy a magánoktatási törvény 39. paragrafusa és az érettségi törvény 25. paragrafusa közötti ellentétet tüntesse el s engedje meg, hogy az érettségi

vizsgán az alkotmánytant magyarázzák a kisebbségi tanulóktól.

A református egyház előterjesztésére a napokban érkezett meg a közoktatásügyi minisztérium válasza, amelynek szó szerinti magyar fordítása a következő:

Sz. 1500.814—1926. Főtisztelendő Püspök Ur! Folyó évi december 6-án kelt 10.843. számú felterjesztésére tisztelettel válaszoljuk, hogy

a középiskolai és a bakkaleuratusi törvény még ezen tanév folyamán módosítani fog, addig a fennálló érettségi törvények követendők.

Aláírás.

Nemcsak az egyházak, de az egész magyar társadalom nagy várakozással tekint a miniszter belgért módosítása elé, amelytől a letört és megijesztett középiskolai ifjuság megvigasztalását és munkakedvének a gyarapodását várja.

„Nagysádkám egy csókot és mondja meg, mit adjak érte” Gáláns kaland a nagyvárad alkonyatban éles csattanással

— Saját tudósítónktól —

Kezdjük úgy talán, mint a drámaírók. Szín: a korzó, idő: üzletzárás után, este hét órakor, népség, sőt hallatlan népség, amely mindenütt ott lábatlankodik, ahol nem kellene, polgárok, hogy ne mondjuk pórok, polgárok, pubifjú kismacsák, bundás nagymacsák, konflisok, rendőrök, katonák, vagy amit akartok és was gut und teuer.

A férfi, akit rövidség okáért, igen tisztelt urnak nevezünk, de családi vonatkozásai miatt, magunk is férfiak lévén, becses személyét diszkrecióval fedjük, a karcsu, szőke ur a Royal korlátjához ült és utolsó cigarettafüstjét szívta vacsora előtt. Feje tele volt gondokkal: lejárati, adó, házbér, nem jó rá gondolni. A cigaretta füstjében szőtte méla gondolatait, mint Ohnet hősei kritikusan pillanatokban és az járt az eszébe, hogy elmúltak azok az idők, amikor a nehéz gondok óráit, édes csicseregő angyalok elragadóan megédesítették. Vagy talán nem is gondolt semmiféle angyalra, az angyal csak úgy, mintha igazán az égből ereszkedett volna, egyszerre csak megjelent, szőken, üdén, jött a színház felől és átlibeggett a téren.

dobogott nagyon, csak az érzékei

törték ki forradalomban mialatt a kis nő bújjában suhogva nézgette magát a kirakatok nagy tükröklakán. Amikor az aranyos pici topánka a hídon kezdett kiprop-rop-rop kopogni, a derék férfi hirtelen elszántsággal, de hiszen ki bír a szívével, ha háborog — ott termett önagysága mellett.

— Pardon hebegte, pardon, ha megengedné...

Az édes nő kissé megijedt és a szeméből fenyegető villám pattant ki:

— Mit kíván, kérem?

A lovag boldog remegéssel látott hozzá a szokványos főzéshez, a B 19 minta szerint, amely az álmokönyv szerint is és a művelt társalgó szerint is közönséges esetekben alkalmazandó.

Szó, szó, szó, a duma elnöke alig tudta volna felülmúlni duma tekintetében: hogy ilyen tündér, hogy ilyen csoda, hogy ilyen bújj, hogy ilyen istenadás, hogy ilyen hollywoodi szépség, nahát egy ilyen drága kicsi nő nem taposta még ezt a kritikán aluli váradit aszaltot. Önagysága kissé gonoszul, kissé jókedvűen fogadta a szóáradatot, kuncogott, mulatott és szépen sétalépésekkel bekanyarodott jobbra a Körösparton, túl a Csesztivón és néha-néha kis kacagások közben felelgetett olvadozó kísérlőjének. Az este hárna árnyékai lassan ráhullottak a csendes utcára. A lovag hirtelen az angyal arcához hajolt:

— Nagysádkám édes, csak egy csókot... egyetlen csókot...

A nőcske hangosan felnevetett, mire a rokonszenves ur reszkető hangon tette hozzá:

— Egy csókot és mondja meg mit adjak érte?...

Ujabb kacaj:

— Ugyan, ne legyen olyan mohó.

De már ekkor önagysága linom, rózsás ujjacskája a villamoscsengő gombján volt, egy csinos, kis ház előtt. A kapu megnyílt. A drága hölgy gyorsan, titokzatosan hajolt a kísérlőjéhez:

— Várjon — suttogta — várjon meg, azonnal jövök, aztán majd beszélünk.

Besurrant a kapun, kedvesen intett, a mi rokonszenves emberünk, a győzelem felmeciő érzéssel, boldogan, fűtőréssze vár a csodás székeségre, egy isteni éjszaka víziója lobbant eléje, észrevette, hogy a kapu nyílt.

A kapu nyílt és ott állt elragadó mosollyal szívének bálványa. Ha csak ő állt volna! De mellette egy öles férfi jelent meg, aki egy hunyorítással kérdezte az aszszonyt:

— Ez az?

És már abban a pillanatban egy kisebb aranyu sortűz zajához hasonló csattanás verte fel a szelid esti csöndet. Egy elsőosztályú, félreérthetetlen pofon csattant el. A kis nő — és ez nem volt szép tőle — combjait féktelenül csapkodva kacagott még akkor is, amikor hű imádója huszonöt lépésnyi biztonságban nyoraogatta helyre az álkapcsját és egy pötöm fiúcska szaladt hozzá lihegve:

— Báci téjem, ott tetszett hagyni a földön ezt a tajapot...

Leltározás ideje alatt eddigi olcsó harisnya-árainkat még olcsóbbra leszállítottuk. „Hófehérke” áruház, Sas-palota. 3221

Heyman szinkör

Ma, 5, 7 és 9 órakor

CsÁKÓ

és

KALAP

Roda-Roda
katonajátéka

Harry Liedtke
Olga Tschechova

Kedvezményes jegyek
ma érvényesek

Apolló mozgó

Ma, hétfőn vetíti utoljára

A rézhőrűek pusztulása

hatalmas monumentális filmet 12 felvonásban.

A főszerepeket Richard Dix, Wallace Beery, Louis Wilson játsszák.

Holnap, kedden először

A Riviera hercegnője

Ellen Kürti, Mészáros Gyula, Hans Junkermannal a főszerepekben

Emericus premier

Megválasztották a váradi orthodox zsidó hitközség új elnökét

Reich József az új elnök

Vasárnap délután újból összeültek az orthodox zsidó hitközség képviselőtestületi tagjai a hitközség zárda-utcai székházában, hogy a Nussbaum Sámuel lemondása folytán megüresedett elnöki tisztiséget betöltsék. Egy hét alatt, mióta Nussbaum Sámuel lemondása közlönyösüvé vált, a kombinációk özöne indult meg a tekintélyes tisztiség betöltése céljából.

A hitközségi tagok zöme a legszívesebben vette volna, ha Nussbaum Sámuel megtartja tisztét, azonban minden erre irányuló törekvés megbiúsult a volt elnök elhatározásán, az utód kijelölésére tértek át. Számtalan értekezlet, megbeszélés, tanácskozás után kialakult az a felfogás, hogy az elnöki tisztiségre a jelen viszonyok közt az egyedüli alkalmas jelölt Reich József szénsavgyáros lehet.

A jelölt személyében történt egyhangú megállapodás már el is döntötte a választás sorsát, amely ilyen körülmények közt inkább csak formai ülés jellegével bírt.

A 64 éves Reich József az orthodox zsidó hitközségnek közfiszteletben álló tagja, akinek a hitközség életében eddig is jelentős szerepe volt. Kiváló képzettségű, a vallási tudományokban jártas férfiú, akinek megválasztása határozott nyeresége a hitközségnek, amelynek életébe most már visszaköltözik az a harmónia, amely az utóbbi időben sok veszedelemnek volt kitéve.

A választógyűlés lefolyásáról alábbi tudósításunk számol be:

Steiner Benjámín elnök nyitotta meg a képviselőtestületi ülést. Bejelentette, hogy az elmúlt hét folyamán még kísérletek történtek arra, hogy Nussbaum Sámuel elnököt lemondásának visszavonására bírják, azonban eredménytelenül. Amikor ezt bejelenté, fájdalmas érzéssel vesz búcsút a lemondott elnöktől, aki őt és háromnegyed esztendei sikerű működése alatt szép eredményeket ért el és a hitközségnek hasznos szolgálatokat tett. Most, mikor az új elnök választására kerül a sor, ragaszkodásának ad

kifejezést Nussbaum Sámuel iránt. Ezután bejelenté, hogy a hitközségi elnöki tisztiségre egyetlen jelölt van, Reich József és a lemondott Nussbaum Sámuel a képviselőtestület tanácsába jelölték.

A közgyűlés mindkét jelöltet egyhangúlag megválasztotta.

Ezután küldöttség ment az új elnökért, akit a terembe lépésekor nagy ovációval fogadtak. Először a képviselőtestület nevében

Friedmann Fülöp üdvözölte az új elnököt, akit biztosított a hitközség szeretetéről és vázolta azokat a nagy feladatokat, amelyek az új elnökre, aki hat éven keresztül alelnöke volt a hitközségnek, várnak.

A hitközségi tisztviselők nevében Hirsch Henrik főjegyző üdvözölte az új elnököt, akit kért, legyen jó felettébe a tisztviselőknek, akik odaadó munkájukkal fogják őt támogatni munkájukban.

Az üdvözlésekre Reich József válaszolt és hangsúlyozta, nem érezné magát elég erősnek az elnöki állás betöltésére, ha nem tudná, hogy a hitközség igazi vezérének, Nussbaum Sámuelnek támogatását nem érezné. Kéri a

képviselőtestület tagjait, segítsék őt munkájában.

Ezután Nussbaum Sámuel köszöntö meg a személye iránti ragaszkodás megnyilvánulását és kilátásba helyezte, hogy erejéhez mérten a jövőben is szolgálni fogja a hitközség érdekeit.

Ezután megválasztották a képviselőtestület tiszteletbeli tagjait: Freund Lajost, Gellesz Gyulát, Goldstein Salamont, Gutfried Sándort, Kesztenbaum Adolfit, Leitner Lajost, Mezey Mártont, Schwartz Somát, Altmann Mórt, Vajda Gézárt, Weisz Ödön Lipót és Zavislag Adolfit.

A választás végeztével Steiner Benjámín elnök berekesztette az ülést.

Nagyváradról az Indiai Óceán partjára

Dr Markovics Károly orvos Jávában

— Saját tudósítónktól —

A nyár végén egy napbarnított, elegáns fiatalember tünt fel Nagyváradon; kedves ismerős: dr Markovics Károly jónévű pesti orvos. Váradi fiú, az iskoláit is itt járta s most azért jött, hogy búcsút vegyen ittlakó hozzátartozóitól, mert messze utra ment, nagyon messze, az Indiai Óceán partjára. Nem a kalandvágy ragadta magával a komoly fiatal doktort, inkább a tudományszomj és az új horizontok sóvárgása.

Jávában, a gazdag és csodálatos termékenységi holland gyarmaton évekkel ezelőtt letelepedett egy szívéhez forrt barátja, dr Kiss Andor nevű orvos, akivel sokáig együtt dolgozott egy pesti klinikán. Az exotikus Indiában nagyon kedvezett Kissnek a szerencse, hatalmas, amerikai aranyú szanatóriuma van és igen gazdag ember. Itthon jártában elmondta nekünk Markovics Károly, hogy a barátja múlt év tavaszán hazajött a fiatal feleségével kis európai szórakozásra:

— Eljött hozzám és minden különös teketória nélkül tett

egy roppant megtisztelő ajánlatot. Meghívott a szanatórium főorvosának Djokjakartába oly grandiózus feltételekkel, hogy jövőn érdekében tartoztam elfogadni, annál inkább, mert régi vágyam a tropikus betegségek tanulmányozása...

Szeptemberben indult el, kivételes protekció alapján nyert vizumával a nagy útra a váradi származású fiatal doktor a Patria gőzösön. Utazásának első állomásától fogva szorgalmasan adott hírt magáról édes-

apjának, Markovics József ismert nagykereskedőnek. November 6-án Singapore és Batavia közt járt hajója s az Óceánról küldte érdekes sorait. Singaporeban pihen és elkáprázik Kelet izzó csodáitól. A remek óceánjárón a mondain élet, a tenger és a napfény, a napfény, amely kezd mind forróbban hullani, a színes kikötők, ahol a hajó itt-ott partot ér... ezer hallatlan benyomás a 121 vulkán birodalmában...

Levél az indiai házból, ahova arany ömlik be

Vége november 24-én, már Djokjakartából írja első levelét Nagyváradra.

— Két hét óta vagyok Indiában — kezdi érdekfeszítő beszámolóját. — Ha az impresszióim nem is fedik teljesen az elképzelésemet, mégsem mondhatom, hogy csalódtam. Igaz, hogy pénzt sokat lehet keresni, igaz, hogy az európaiak teljes kényelemben élnek, barátomnak például két autója és kilenc főből álló cselédsége van, viszont igaz az is, hogy dolgozni kell duplán és lemondani minden kulturigényről, azokról is, melyeket az ember otthon természetesen talál. A mozi az egyetlen európai szórakozás, bár táncolni is lehet, csak hogy a rettenetes hőségben öt perc múlva ömlik az emberről az izzadság.

Szórakozásaink közé tartozik a kirándulás, persze autón, mert gyalog itt csak a félmeztelen bennszülöttek járnak.

Természetesen az ember idővel hozzászokik az itteni klímához, a 35—40 fokos hőséghez, különben is pár napja beállott az esős időszak s most már sokkal kellemesebb, nem alszunk el ültőhelyünkben a bágyadtságtól s

nem csordogálnak kis patakocskák homlokunkról

írás közben a levelekre. Az eső rémületes zivatarokkal jár, a cselédség az udvar végéből térdén felül erő vízben gázol, ha egy-egy ajerperukot (limonádét) kérünk. Itt ugyanis állandóan frissítővel és jeges vízzel élünk.

A házuk tipikus indiai ház, nem valami új, de amint Kiss barátom mondja,

minden repedésén arany ömlik be.

Kissnek ugyanis ragyogóan megy, megkeres havonta átszámitva 500.000 lejt. Ugye csinos összeg? Igaz, sok a kiadás is, autók, nagy személyzet, gazdag háztartás. Nagyszerű magyar konyhánk van, barátom felesége remekül főz s most tanítja a fekete szakácsnét a magyar kosztra. Djokja akkora város, mint Várad. A mi házuk a kínai negyedben van, Kissnek főképp kínai betegek vannak. A milieu nem valami elragadó, de az európai negyed pompás, gyönyörű villákból áll, művészi kertek közepén.

Ami engem illet, szorgalmasan tanulok malájul, ami fontosabb itt, mint a holland nyelv. Az európai negyed fényes üzleteiben malájul beszélnek, a cselédek, a kínaiak csak a malájt értik, hollandul csak az európaiak társaságában beszélnek és főleg a nosztalgikáló vizsgán lesz rá szükségem. Beteg alig van az európaiak közt, kényelmesen és higiénikusan élünk, forrált vizet iszunk, klambu (háló) alatt alszunk, engem se kell féltetni.

Házunk mellett van barátom Kiss klinikája, mely tele van az ő betegekkel, akik közül naponta 40—50-et ellátunk.

Egyelőre nehéz megtanulnom a furcsa arcokat és neveket, mert

arc és név mind egyforma.

Hogy tudjam én, hogy Hie Jang Jong nem azonos Han Jung Jeng-gel. Két hét alatt tudtam megkülönböztetni a soffort a kertésztől, olyan egyformák a bennszülöttek. Legjobban fizető paciens a kínai, a leggazdagabb is. Kelet Zsidájá-

Dorian filmszínház

Ma, hétfőn 5, 7 és 9 órákor

Az ezredes úr 3 leánya

(Wier vom K. u. K. Infanterie Regiment)

Katona vigjáték 8 felvonásban

A főszerepben:

Mary Kid

Paul Heidemann

Hans Brausewetter

Passage mozgósínház

Kedden
3, 6 és 9 órákor

A névtelen ember

IV. V. és VI. része
összevonva

A főszerepben:

Harry Liedtke

és

Mady Christians

10 és 15 leles helyőrák

nak nevezik, majdnem mind keresztelkedő. Kiss paciense Prinz Paku Allan japán herceg, a második uralkodó itt. Első a szultán. A város közepén a Kratonban, egész külön városrészben lakik, bejártánál van.

leláncolva a szent elefánt,

piszkos, nagy marha állat, de tisztelik, mint legfőbb bálványt.

A hollandi rezidens recepciójára meghívót kaptam s itt meg kell jelenni, különben az európaiakat a szultán estélyeire is meghívják s erre igazán kíváncsi vagyok.

Talán olvasták otthon, hogy Jávában

kommunista mozgolódás

van, sőt utcai harcok is voltak a kommunisták és a katonák között. Tényleg voltak excessusok, de itt alaposan ellátták a bajukat.

Ezeket írja Markovics Károly Indiából első érdekes leveleiben.

MOZI

— Az Apolló mozgó ma, hétfőn vetíti utoljára a szenzációs sikert aratott nagy monumentális filmet, a „Rézbőrűek pusztulását“, amely az amerikai vörös faj élethalál küzdelmeit mutatja be s ennek keretében egy nagyon érdekfeszítő szerelmi történetet tárgyal. — Richard Dix, Wallace Beery és Louis Wilson tehetségük legjavát nyújtják. — Holnap, kedden, a „Riviera hercegnője“ c. Emericus slágerfilm megy Ellen Kürti, Mészáros Gyula, és Hans Junkermannal a főszerepben. A film Montecarlóban játszódik le, s bemutatja a világ legnagyobb játékvárosának belső életét, valamint gyönyörű fekvését, amely feltétlenül e város világvárosi jellegének emlékéhez szolgált. Nagyon érdekes szerelmi történet játszódik le e filmben, amely igen sok kedves kaland után jól végződik, s ezzel emeli a mindvégig kellemes, hangulatot, amelyet a film kedvessége, könnyű levegője felidézett.

Vásznak, damasztárak kész paplanok beszerezhetők **Unghar és Glück** cégnél, Sas-passágé.

A HÉT PÚPOS TORNYYA

KALANDOS REGÉNY

Írta: JESUS DE ARAGON

Spanyolból fordította: BALOGH BARNA

(22)

Egy ur, aki a varázsláshoz is ért

Hogy korábbi meghívásának eleget tegyen, Bazilius megígért Sabarino Victoriót. A púpos ebédre invitálta s meg kell vallani, kitett magáért. Desszert után gyűrűs havannákat szívtak. A doktor felesége csendben halgatja őket. Nagyon szép, barnahajú asszony, de szépségét cihomályosítja valami rejtett mélabu, fájdalmas rezignáció; mintha állandóan titokzatos, elfelejtett tragédiák lebegnének szeme előtt. Rafael Maddonnájához hasonlít. A házastársak hideg, kimért érintkezése azt a látszatot kelti, hogy inkább erőltetett udvariassággal, mint szeretettel viseltetnek egymás iránt.

Sabatino Victorio, hosszú, ősz haja ellenére, mely színházi búvénymaszkhoz hasonlít, nem öreg ember. Egész éjszakákon át babonás előítéleteiről mesélt Baziliusnak, aminek az lett az eredménye, hogy barátunk teljesen elvesztette önuralmát. Állandóan csont-amulettjeit, kéménysoprófiguráit, fém-kulcsait simogatja. A púpos orvos úgy látszik, hatásos csemegét talált elébe.

— En sok olyan dolognak rejtett értelmében hiszek, amelyek az első pillanatban gyerekesnek tűnnek fel, ha agyunkat lábbal az utca felé állítjuk. Hogy miért? Ennek képletes értelme van, amit meg kell fejtenünk. Hát attól nem fél, ha váratlanul szétörlik egy tükör, a nélkül, hogy idegen kéz érintette volna? Piff-paif, s már darabokban fekszik... Mintha éjfélkor valami rejtelmes kéz láthatatlan gyémántvágójával pókhálót metszette volna üvegjét. Az érzéseinken túl levő világ, mely bennünket körülvesz, sokszor rejtelmes üzeneteket küld hozzánk, amiket nem mindenki ért meg... Óriási lelki érzékenységre kell ahhoz, hogy megértsük a néma tárgyak szavát.

— S ön hiszi, hogy a halottak visszajárnak, kedves Sabatino? — kérdezte Bazilius túlvilági hangon. — Mert velem csodálatos dolgok történnek...

A púpos elgondolkozott:

— Nem tudom... Miat orvos,

nem hiszek benne. Az energia és az anyag visszatérnek a világegyetem nagy olvasztó-kohójába; de az öntudata örökre elvész; az ön érzése szubjektív tünemény, mely csupán földi vándorlásunk alatt van meg. Bár némelyek azt állítják, hogy mint szellem tovább él a túlvilágon, s a földieknek néha megjelen. Én azt hiszem, hogy ilyen esetekben hisztériás hallucinációkról s a szervezetre káros autósuggerációról van szó.

— Én mégis meg vagyok győződve... No, de nem akarom önt kísértet-históriákkal untatni. Amint tudja, epilepsziás vagyok, s talán mindaz, amit valóságának tartottam, csak álom volt.

— Kétségkívül barom, akik egyszer el vannak tévedve, azok nem bujnak ki többet koporsófedelük alól...

Bazilius gyöngye remegést vett észre Sabatino Victorio hangjában.

— Ez az ember nem nagyon biztos abban, amit állít — gondolta. — A cínikus, félvilágos férfi játssza, de szemeit állandóan rejtett félelem homályosítja el: hátha mindaz igaz, amit tagad? Bizonyos, hogy nem valami kellemes képesség fölött rendelkezem; sohasem tudhatom, szellem-e vagy élő, akivel beszélek? Pedig a múltkor is egy szellemnek köszöntem kávéházbeli ismerőseim helyeit... Meggyőződése, hogy a halottak visszajárnak s állandóan körülöttünk lebegnek!...

Ezeket az utolsó szavakat fenhargon ejtette ki. Az orvos felesége, úgy látszik, nem volt elragadtatva e különös társalgástól, mert egyszerre remegő hangon felkiáltott:

— Igazán meg van győződve, hogy visszajárnak s körülöttünk lebegnek?... Ó, borzalom, ha igaz lenne!...

Sabatino, acélszillogásu szemeinek átható pillantásával elhallgatatta:

— Nyugodj meg, kedvesem; Bazilius barátunk sokszor álomképeket lát. Én nem hiszek az asztaltáncoltatásban. Ostobaság az egész. Am a túlvilág kifürkészhetetlen üzenetei, amelyeket bizonyos felvilágosult zellemű urak

babonának neveznek, már egészen más dolgok. Ha eltörlik egy tükör, amelyet senki sem érintett, úgy ez biztos jele a halálnak; de erre nem találunk magyarázatot a közönséges logikában. Hogy miért okoznak mindig bajt a mások előtt közömbösnek látszó tárgyak rejtélyes megnyilvánulásai?... Ez az én titkom!... Meg kell tanulnunk a titokzatos dolgok képletes jelentéseit, amelyek szimbólikusan nyilvánulnak meg előttünk. Nem egyéb ez a bennünket, babonásokat, olyannyira megrendítő váratlan történetek mágikus magyarázatánál.

— Mágikus magyarázat? — kérdezte Bazilius ijedten, miközben ezt gondolta: — Végül meg megbolondít ez az ember!

— Ugy van, kedves Bazilius. Minden dolognak megvan a maga mágikus jelentése s ezt csak mi értjük, akik ismerjük a titok kulcsát. Nem közönséges tudomány ez. A régi spanyol inkvizíció, ostoba módon, durva kezekkel fojtotta el a tudományok és csodálatos forrásait. Mindent megégett a boszorkányok bőrével együtt. Én ugyanis meg vagyok győződve, hogy boszorkányok valóban léteztek.

— Bolondná akar tenni?

— Sohasem beszéltem komolyabban. Van fehér és fekete mágia. Nos, a fekete mágia rettentő hatalmak felett rendelkező ördögöt képes az emberből formálni, aki... legalább is külső látszatra, fölforgatja a fizika törvényeit. Most pedig, kedves Bazilius, becses engedelmevel ünnepiesen kéje lentem, hogy olyan emberrel van szerencséje beszélni, aki járatos a mágia tudományában.

(Folyt. köv.)

— Az „Ezredes úr három leánya“ (Wir vom K. u. k. Infanterie Regiment) című 8 felvonásos pompás katona vígjáték látható ma, hétfőn 5, 7 és 9 órakor a Dorian-Filmszínházban. A Bécsben lejátszódó film főszerepeit Mary Kid, Paul Heidemann és Hans Brausewetter alakítják.

— Harry Liedtke és Mady Christians játszanak a „Névtelen ember“-ben, amelynek a felvételei a világ minden tájékán készültek. Az összevont IV., V. és VI. rész ma, hétfőn és holnap, kedden látható a Passage mozgósínházban 10 és 15 leies helyárrakkal.

A Glücksmann Ármin-cég csődtömegének

folytatólagos

kicsinybeni eladása

hétfőtől kezdődőleg délelőtt fél 10-től fél 1-ig
délután egyenctől 4-től fél 7-ig

Enescu bucsu-koncertjéről

A mester a dobogóra lép, s hegedűjét vállához szorítva, minden póz nélkül lehunyt szemmel fog a játékhoz. Művészi magabizáltság tekintetében ilyenkor önkénytelenül is irrápánsan emlékeztet Pablo de Casalsra. Enescu abszolút mentes mindenfajta hiúságtól. Sohasem hatásvadászó, nem a közönség kegyeit kereső játékos. Mindenkori l'art pour l'art, legtisztább művészet gyakorlása kedvéért játszik. Szelíden lehunyt pillái alatt belenéz saját lelkének gazdag varázskertjébe s midőn csodás játékába kezd, áhitattal istentiszteletet vél teljesíteni. Ilyenkor mindig friss ihletet is merít sajátos művészete dus kincsesházából, egyben pazar élvezetet nyújt hallgatóinak, s nyilván maga is megittasul pompázó játéka naposított szépségétől, ritka bájától. Erős meggyőződése, hogy a mester otthon, párisi zeneszalonjának négy fala közt néhány intimusa előtt szakasztott oly bensőséggel s ugyanannyi lelkes ambícióval muzsikál, mint valamely amerikai metropolis óriási koncerttermében több ezer főnyi tömeg előtt.

Megjelenésében, gesztusaiban, már ahogy a dobogón a közönség elé lép, s azt meghajlással üdvözlí, minden arasz elárulja a ritka nagy művészt s a párisi légkörben nevelkedett finomérzékű, pompás modoru világfit. A magánéletben is pózmentes, csupa természetesség, jöleső fesztelenség árad belőle. Elragadó causeur, igaz gyönyörűség a mélyeseg tudással, csupa érdekes s értékes emlékezősekkel fűszerezett beszédét hallgatni. — Szédületes memóriája van s valósggal encyklopaedikusan művelt. Hatalmas művészi kietegülését leli abban, hogy domiciljében: Párisban nem csak mint legelsőrendű hegedű-korifeust, hanem, mint komponistát is megfelelően értékelik. Műveit a világhírű Enoch et fils párisi cég editálja. Most a mester „Oedipus” c. négyfelvonásos dalműve befejezésén dolgozik lázas szorgalommal.

Mai koncertjén hallottuk Dalcroze kéttételes remek koncertjét és Wieniawsky Moszkvai emléket. A műsor egyik legkiemelkedőbb száma a Kadisch, a zsidó holtak lelkiüdvéért elmondott gyászima — a párisi Maurice Ravel álta aláfestett zenéjének — végtelenül megkapó interpretálása

volt. A hallgatóságban sokan voltak, kik ezen piece elűadása alatt csak nehezen tudták könnyeiket visszafojtani s kik a mester játéka alatt minden gondolatukkal drága szereteteik sirhalmai körül jartak. Ilyenkor, midőn egyenesen varázsos vonóján hangzik fel a Kadisch-ima, világosan bebizonyosodik, hogy az igazi művészetben nem léteznek felekezeti, vallási kérdések, ilyenkor leomlanak a gyűlölködés máskor ledönthetetlenül kemény sziklabástyái, s a megnemértés tömkelegéből fénytőn, mindent tularagogyó meteorként tűndöklök ki az általános

emberi fájdalom, szenvedés.

A mester saját zongora hegedű szonátája kiválóan értékes, szuverén kontrafunktkikai tudásra való nagyszabású modern munka, ahogy a francia mondáná, „apres le dernier cri” van megalkotva. Eredeti, gazdag invenció nyilván meg benne, vannak ötletes fordulatai, igen szép fokozatai. Thematikája mindvégig szellemes „Klaviersatz”-ja kitűnő, harmonizációja apárt s kivételesen érdekes. Mindent összevéve gyönyörű fakturájú, technikailag rettetes nehéz, tiszta román stílusban írt munka.

Rendkívül hangulatos, színes képet kaptunk Debussy „Minstrel”-jeiben (így nevezték a 11-ik század óta fellépő lantoló angol énekeseket, amolyan vándor zsonglőr alakokat.) Ráadásként a mester Bach „Chaconne”-ját s egy Kreisler átiratot adott.

A mestert nagyszerű kísérelőjével Caravia tanárral együtt az egész est folyamán rendkívül ünnepelelték s koncert után a diákság kifogta kocsiájából a lovakat s diákkórusok énekelték közepett vontatták a főutcán végig lelkes tüntetéssel.

Guttman Miklós.

Ésküvőről a falálba egy margittai orvos tragédiája

Tragikus módon fejezte be életét egy Nagyváradon is jól ismert margittai orvos: dr. Friedmann Béni. A fiatal, alig 38 éves ember néhány nappal ezelőtt tartotta meg polgári esküvőjét Zilahon és a legjobb auspiciumok közt nézett házassága elé. Néhány hét múlva lett volna dr. Friedmann Béni egyházi esküvője, ezt azonban a szerencsétlen ember nem érte meg.

A megrendítő tragédiáról margittai tudósítónk a következőket jelenti:

Pénteken reggel — a megszokott időben — beállított dr. Friedmannhoz a borbély.

— Doktor úr, tessék fölkelni!

A doktor úr azonban nem kelt föl, mire a borbély föl akarta rázni a hörögve vergődő embert. Dr. Friedmann Béni akkor még élt, de tehetetlen eszméletlenségével nem bírt senki. A borbély elszaladt az orvos öccséhez, dr. Friedmann Herman margittai ügyvédhez, akivel most már együtt próbálták életrekelteni Friedmann Bényt. Hiába: dr. Florenthal és dr. Goldberger orvosok sem tudtak már segíteni a szerencsétlen emberen. Mindenfajta injekcióval kísérleteztek, de dr. Friedmann Béni nem tért vissza többé az életbe.

A hirtelen halálesetet az első

pillanatban sem a családtagok, sem az orvosok nem tudták megmagyarázni. Dr. Friedmann Béni egészséges, életerős ember volt, aki — mint említettük — most állt életének legfontosabb fordulata előtt. — Anyagi viszonyai is teljesen rendezettek voltak, úgy, hogy az a föltevés, hogy öngyilkosság történt, tarthatatlannak látszott. Az orvosi vizsgálat különben meg is állapította, hogy dr. Friedmann Bényt agyvérzés ölte meg.

Budapest—Velenice: 3 óra

Légi forgalom készül Magyarország és Olaszország közt

Olaszország és Magyarország között nagyjelentőségű tárgyalások kezdődtek meg, a melynek eredményeképp rövidesen létre jön a két ország közötti légiforgalom. Az összes olasz városokat egymással már légi közlekedés köti össze, amelyet az Olasz Légügyi Társaság szervezett meg. Ebbe a forgalomba már bekapcsolták Bécset is és a legújabb tervek szerint Budapestet kötik össze Trieszttel, a honnan átszállással lehet majd megközelíteni az összes olasz városokat. Nemcsak személy, hanem postai szállításokat is végez a légi forgalom és előreláthatólag már kora tavasszal megindul az első repülőjárat és nyáron kiépül a Velenice, Génua és Rómával az összeköttetés és akkor

Budapestről három óra alatt juthatnak el Velenicebe,

öt és fél óra alatt Génua, ugyanannyi idő alatt Nápolyba s hat óra alatt Rómába.

Ha délelőtt öt órakor például felül az ember Budapesten a repülőgépre, már aznap este Veleniceben, a Lidón vacsorálhat.

A több mint hatszáz kilométeres vonalra több motorral ellátott, hosszujáratu gépek keltenek. A Triesztbe megérkező utasok azonnal összeköttetést kapnak és tovább folytathatják utjukat a tengerparti fürdőhelyekre is. A légi utazás nem lesz drágább, mint az elsősz-

tályu. vasúti koci hálófűlkével együtt. De nincs kizárva, hogy a viteldijakat még olcsóbbra szállítják le. Előreláthatólag már tavasszal Magyarországból repülőgépen utaznak az olasz tengerpartokra.

Autonomia és községi háztartás

Dr. Soós István előadása

Vasárnap délelőtt dr. Soós István városi tanácsos előadást tartott az Iparos Körben a községi autonómiáról és a községi háztartásról. Az érdekes előadás, amelyet nagyszámú közönség hallgatott végig, ismertette az autonómia eszméjének a fejlődését, politikai, közigazgatási és pénzügyi téren. Ezután ismertette az új községi törvényt, annak a polgármester és az állandó választmány iránti bizalmatlanság esetére vonatkozó rendelkezéseit és azokat az indokokat, amelyek alapján a községi tanácsot fel lehet oszlatni.

Az előadás további részében a városi jövedelmekkel (állami hozzájárulás, taxák stb.) foglalkozott, amelyek ezidőszent elégtelenek. Dr. Soós István szerint a helyzetet csak a pótlódó visszaállítás, vagy a községek szabad adóztatási jogának elismerése segíthet.

Fredeti angol térli kobátszovelek Ungar és Glück cégnél, Sas-passage

Kettős gyilkossági kísérlet a jasi-bukaresti gyorsvonaton

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Jasiból jelentik: Aneta Veliscu bukaresti asszony tegnap este Jasiból gyorsvonattal Bukarestbe utazott. Ciurea állomás közelében egy ismeretlen egyén lépett be a fűlkébe, ahol az asszony ült és kiragadta az asszony kezéből a pénztárcát, amelyben 25.000 lej volt. Azután az ismeretlen kinyitotta a vagon ajtaját és kidobta a robogó vonatból a szerencsétlen asszonyt. A nő egész éjszaka ott feküdt a sínek mellett. Reggel egy pályá-

őr észrevette az eszméletlenül összeragyva fekvő női testet és beszállította a jasi-i kórházba. A rendőrség megindította a nyomozást.

Ugyancsak a jasi-bukaresti vonat egyik fűlkéjében tegnapelőtt egy vértócsában heverő utast találtak, akinek hátán és mellén négy késszurás nyoma volt. Megállapították, hogy Petza V. Jorgu C. F. R. tisztviselő az áldozat. A rendőrség ebben az ügyben is nyomoz.

SZÜCS

és szörmeárut

jutányosan szerezheti be

Leichnernél

Str. Ciorogariu (volt Uri-utca) 4. sz.

Kepes Eiek

orvosi kötszerész, Sas-passage 20.

Saját készítményü 2393 I

sérvkötők, haskötők,

gummi-
barisnyák,
speciális köt-
szerek, női és
férfi övszerek.

Női kabátok

legolcsóbban

Weber, Model-Áruház

Vlahuta (Szent János)-utca 6. sz.

HYGIEA

orvosi
műszertár

Saját készítményü sérv-
és haskötők, művégta-
tagok stb. Gummiharis-
nyák és betegápolási
cikkék

Leitner Lajos

Nicolae Iorga 13. sz.

Alkalmi

ajándékokat
nagyon olcsón vá-
sárolhat, javíthatat
és alakíthatat izlé-
ses kivitelben

Kepes Dezső

órás-, ékszerész- és látszerész

Reg. Ferdinand (Rákóczi)-ut. 6.

Angol-szővet raktár

Urakat izléssel és
elegánsan öltöztet

Hackmayer

angol szabó-cég

Avram Iancu (Kossuth)-u. 2.

Szolid árak

Mi újság?

24 óra váradi árfolyamai

	272-es nyitás után		275-es zárlet után		Ma nyitás előtt	
	Áru	Pénz	Áru	Pénz	Áru	Pénz
Pengő	3280	3310	3280	3310	3280	3310
Dollár	17750	17850	17750	17850	17750	17850
Cseh korona	555	560	555	560	555	560
Svájci frank	3625	3650	3625	3650	3625	3650
Osztrák shilling	2640	2660	2640	2660	2640	2660
Francia frank	740	760	740	760	740	760
Angol font	915	930	915	930	915	930
Olasz lira	820	830	820	830	820	830

Háromszáz Influenzás beteg Miskolcon

Miskolcra jelentik: Hivata-
los jelentések szerint Miskolcon
tegnapig háromszáz influenzás
megbetegedés történt. A beteg-
ség könnyű lefolyású, kompli-
káció és haláleset nélkül.

Faust

* A Fráter-család gyász-
Dr Fráter Pál volt nagyváradi
ügyvéd, később magyar
nemzetgyűlési képviselőt su-
lyos csapás érte: édesanyja 75
éves korában elhunyt. Az öreg
méltságtól asszony, a régi ma-
gyar nagyszonyok ragyogó
példája egész rövid ideig volt
beteg és vasárnap délelőtt
tért meg örök nyugalomba. —
Holtestét az olasz-i temető
Haller-kápolnában ravata-
lozták fel, ahonnan kedden dél-
után 3 órakor temetik el.

* A biharmegyei nőegylet esté-
lye. Szombat este tartotta a Bi-
harmegyei és Nagyvárad Katoli-
kus Nőegylet pompásan sikerült
művészestélyét a Katolikus Kör-
ben. Az estélyt Nagy Márton ny.
főszolgabíró nyitotta meg a régi
nagy bálók és művészestélyek
korszakát elevenítette föl, lebilin-
cselő kedélyességgel és érdek-
séggel. Utána Weisz Reskó pom-
pás zongoraszóma következett,
majd Horthyné Csígy Ella egy
Brahms-balladát és egy Bizet-áriát
énekelt, a töle megszokott művé-
szettől. Ruffy Paula „A szív” ci-
mű megható elbeszélését olvasta
fel nagy tetszés mellett, végül
Incze Jochsman Odön Bura
Károly zenekarának kíséretében
néhány egyszerű magyar nótát
énekelt és hegedült óriási siker-
rel. A remek műsor után tánc kö-
vetkezett, amely a legjobb hang-
gatban reggelig eltartott.

* Halálozás. Csikszentsimoni
Lakatos Zoltán élt 71 évet, te-
metése f. hó 18-án d. e. 10 óra-
kor I. C. Bratianu (Szaniszló)-
utca 37. sz. gyászaházól.

* Cionista vívócsapat győ-
zelme nemzetközi versenyen.
Bécsből jelentik: A klubközi
nemzetközi vívómérkőzésnek
győztese a Hakoah lett a Bu-
dapesti Vívóklub és a prágai
Slavia ellen.

* A Margit-leánykör előadása.
A Kath. Nővédő kebelében műkö-
dik a Margit-leánykör, amelynek
tagjai háztartási alkalmazottak.
Ezek az egyszerű csodálányok
egy nagyszerű előadást rendeztek
vasárnap délután a Szent Vince-
intézet dísztermében. Nagy kö-
zönség gyűlt össze, megtisztelte a
leánykört magas látogatásával
Bjelik püspök, apostoli kormány-
zó is. Egy üdvözlő dal vezette be
a tréfás, farsangi műsort, amit
maguk a kör tagjai adtak elő. Na-
gyon szépen festett görögtűzben
bengáli fényben beállítva egy élő-
kép, Tompa Mihály A havasi ró-
zsája. Nagy derűtséget keltett A
falú és város c. életkép, csupa hu-
mor, ötletes az egész darab, mely-
nek szerzője egy helybeli szerény
író. Bálint M., Kéri R. és Bede
Tercsi neveltették meg ügyes mó-
kálkkal a publikumot. Nem kisebb
hatást ért el A kávé c. 2 felvoná-
sos vígjáték, melynek szintén
ügyes szereplői voltak: Tóth R.,
Sebes I., Sütő R., Lázár I., Pintye
E. és Ratter A. de különösen ki-
váltak Borcsa cseléd szerepében
Ratter Margit. A közönség a leg-
nagyobb elismeréssel adózik a kör
erkölcsi és morális munkájáért,
mely a vezetőség: dr Kassay Kál-
mánné elnöknő, özv. Személyi
Kálmánné, Szikora Zsuzsa és Ma-
tolay Olivérné érdeme.

Faust

* Öngyilkosság Dernán. Az
ügyészség jelentést kapott,
hogy Márton Simon dernai
lakos felakasztotta magát. Az
öngyilkosság oka ismeretlen.

* Újévi meglepetés. Az
Egyesületi (Szent László)-tér
és Nic. Jorga (Zöldfa)-utca sar-
kán Weisz Jenő volt Sas-ká-
véház tulajdonos egy modernül
berendezett kávéházat nyitott
„Minerva” név alatt. Az árak
mesébe illők. Fehér, vagy fe-
ketekávé 8 lei, rumos tea 10
lei, biliárd óránként 24 lei,
kártya személyenként 15 lei,
dominó 5 lei, sakk 2 lei, butel-
liás csemege bor 50 lei stb.
stb. Jól fűtött, pormentes, tisz-
ta levegőjű termék. Kitűnő
biliárd asztalok. Gondos, elő-
zékeny és figyelmes kiszol-
gálás.

x Hó és sárcipő javítása
Grósz, Nagy Sándor-u. 14.

x Bolgár fakereskedő telefon-
ja 950. Lakása Vámbáz-ut. 51.

* Lopás a moziban. Tegnap es-
te az inspekciós rendőrtisztviselő-
nél panaszt emelt dr Mayer
Lászlóné volt városi főorvos neje,
akinek az egyik moziban előadás
közben, ismeretlen tettes fiúbe-
valóját ellopta. Az ellopott ékszer
értéke meghaladja a nyolcvanöt-
ezer leit. A rendőrség azonnal
megindította a nyomozást. Kihall-
gatták a jegyszedőnőket, de mos-
tanáig nem sikerült eredményt el-
érni.

Színház

Heti műsor

Hétfő: Dolly. A bérlet. (26.)
Kedd: Mienk az éjszaka, B bér-
let. (27.)
Szerda: Marica grófnő C bér-
let. (28.)
Csütörtök: Antónia, vígjáték
Zöldhelyi Annával a címszerep-
ben. A bérlet. (29.)
Péntek: Dolly. B bérlet. (30.)
Szombat délután fél 4-kor: Haj-
tavadászat, mérsékelt helyárák-
kal. (31.)
Szombat este: Drága kicsi
buksi, operett bemutató. C bér-
let. (32.)
Vasárnap délután fél 3-kor
Alexandra, mérsékelt helyárák-
kal. (33.)
Vasárnap délután fél 6-kor: Já-
szai emlékünnepe Bánk-Bán, mér-
sékelt helyárákka'. (34.)
Vasárnap este fél 9-kor: Drága
kicsi bukasi másodsor. (35.)
Hétfő délután fél 4-kor: Hajtó-
vadászat, mérsékelt helyárákka'.
Sorozat szám 36.
Hétfő este: Román előadás.

Dolly

Az elmúlt szezon egyik leg-
sikerültebb operettjét, a Dollyt
újította fel vasárnap a színtár-
sulat. Mende Klári játszotta a
címszerepet és szép sikert ara-
tott, bár Bellák Aranka ta-
valyi Dolly-ja élénken kísé-
rte a zsúfolt ház emlékezeté-
ben.

Pompás volt játékban, tánc-
ban, sőt énekben is Gál Piri és
vilharos tapsokat aratott. Sós
a közönség régi kedvence.

Tompa Béla most is első-
rangú és jók a többiek is. A
rendezés nem kifogástalan.

A darab sok premiért meg-
szégyenítő zajos sikert aratott.

— Ma este Dolly. A vasárnap
este rendkívül nagy sikerrel fel-
újított Dolly ma, hétfőn este újra
színpadra került. Az érdeklődés a ma-
esteli előadás iránt nagy.

— Mienk az éjszaka. A rend-
kívül hatásos Kistamecher-lele szí-
mű, a Mienk az éjszaka, kedden este
B bérletben harmadszor kerül
színpadra.

— Antónia, Zöldhelyi Annával
Lengyel Menyhért nagyszerű An-
tóniája, mely diadalmasan járta be
a világ színpadjait, csütörtökön
igen érdekes szereposztásban ke-
rül felújításra színházunkban. A
címszerepet ugyanis Zöldhelyi
Anna fogja ez alkalommal. Nagy-
váradon először játszani. Prima-
donnának ez az alakítása a leg-
parádésabb szerepei közé tarto-
zik.

Karikagyűrűk

és minden más ékszerek nagy
választékban, olcsó árban kaphatók

Uránál

Nic. Iorga
(Zöldfa)-u.

Január 22.
Bokor
Judit
 csello-
 művész
 a **Matfi. Körben**
 Jegyek a Hegedűs Kiadópiairodában

Miért emelték a vasúti tarifát?

Bukaresti tudósítónk jelenti: A C. F. R. statisztikája szerint a múlt évben 4642 vagonnal többet raktak meg, mint 1925-ben. Különösen nagy emelkedés mutatkozott az év második felében. A múlt évben másfélmillió vagon raktak meg, tehát az emelkedés 30 százalékos volt.

Ezekből az adatokból az államvasut vezérigazgatósága azt a konklúziót vonja le, hogy a tarifaemelés dacára a forgalom növekedett.

Miért volt szükség akkor tarifaemelésre?

Faust

Pincelüz egy körpitosműhelyben

Vasárnap este hét órakor a tűzoltók vészes vágatással rohantak keresztül a városon. Az utca vasárnapi közönsége riadtan engedett utat a robogó tűzoltóknak, akik a Str. Decabal (Vitéz)-utca 10. számú házhoz igyekeztek, ahonnan pincetüzet jelentettek.

A házban levő pincehelyiségből, ahol Szilágyi József paplankészítő műhelye van, füstfelhők gomolyogtak felfelé. A műhelyben felhalmozott vatta gyulladt meg inasgyerekek gondatlanságából. A tűzoltók hamarosan eloltották a tüzet. A kár jelentéktelen.

Linoleumok futó és abgepasst szőnyegek, ágycarniturák, hencertakarók LEITNER MÁRTON Rt-nál

Heyman szinkör

Hétfo: Csáko és Kalap. Harry Liedtke, Olga Tschechowa. Slágersorozat 6.

Kedd: Csáko és Kalap. Harry Liedtke, Olga Tschechowa. Slágersorozat 6.

Szerda: Slágersorozat 7. Emil Jannings.

Garantált női svéd bőrkezttyű 205 lei
 bélelt " 360 "
Kerítésznénél
 Strada Avram Iancu (Kossuth-u.) 2.

Menyasszonyi kelengyékhez vásznak, chiffonok, batistok gyári lerakata o'csó árakhoz LEITNER MÁRTON Rt-nál

Zsarolás vádja az egynapos férj ellen

Örízetbe vették és az ügyészségre kísérték a nyilatkozó férjet

A nagyvárad lapok körülbelül három héttel előbb bőséges tudósításban számoltak be K. S. aradi fiatalember és Sch. O. várad urileány különös házasságáról, amely a Park-szállóban töltött nászéjszakaután a fiatalember merész elhatározásából másnapra felbomlott. K. S. itt hagyta fiatal hitvesét és a legelső vonattal visszautazott Aradra, ahol egy bukaresti petroleumcégnek volt a helyi diszponense. A házasságban ilyen korán csalódott asszonyka pedig könnyes szemekkel tért vissza leányszobájába, a szülői házba.

A szakitás persze nem ment ilyen egyszerűen és a leány szülei mindent elkövettek, hogy K. S.-t elhatározásának megmátására rábírák. A férj azonban hajthatatlan maradt, sőt állítólag arról sem akart hallani, hogy a könyörgő hozzátartozóknak a leány holmiját kiadja. A megállapodás nagy-nehezen végül mégis létrejött és R. S. a bánatos szülők kijelentése szerint váltságdíj ellenében visszaadta az egynapos asszony ingóságait.

Amikor a különös házasság híre megfelelő kommentárokkal megjelent a lapokban, K. S. visszatért Nagyváradra és az Estilap szombati és a Nagyvárad vasárnapi számának nyílttéri rovatában nyilatkozott azokról az állítólagos okokról, amelyek házasságának ilyen rapid fölbontására késztették.

Sch. O. családja már talán napi-rendre is tért volna az egész szomorú esemény fölött, de amikor K. S. nyilatkozata megjelent, érthető elkeseredésükben ügyvédhez fordultak és

**dr. Gáspár Miksa útján
zsarolás címén följelentést tettek az egynapos férj ellen szombaton délután.**

Borodi György központi ügyeleti tiszt detektivekkel fölmutatta az összes szállodákat, de K. S.-t csodálatos módon nem találták sehol. Vasárnap reggel dr. Gáspár Miksa újból megjelent a rendőrségen, ahol bejelentette, hogy a korzón látta K. S.-t.

Borodi Hegyesi detektivet adta az

ügyvéd mellé és a holdas-templom előtt utól is érték K. S.-t, aki minden ellenvetés nélkül követte a detektivet a rendőrségre.

Borodi György rögtön hozzáfogott K. S. kihallgatásához, aki azonban a legerélyesebben tiltakozott az ellen, mintha ő megzsarolta volna Sch. O. szüleit. Megmaradt amellett, hogy a leány szüleitől nem kapott egy lityingett sem és a fél házrész, amit hozományként adtak volna, a házasság fölbontása után szintén visszaadta felesége családjának.

A család tagjai ezzel szemben igazolni kívánják, hogy K. S. fölvetette a tízezer leit, sőt tanukra hivatkoznak arra nézve is, hogy K. S. a nászéjszaka után, tehát már akkor, amikor fiatal hitvesét ott hagyta, egyik helybeli pénzintézetből kétszáz ezer leit akart fölvenni a fél házrészre, de a bank kérését elutasította.

K. S.-t a rendőrség ma délelőtt átkísértette az ügyészségre, ahol ma vagy holnap döntenek sorsáról.

Kvótán felül is lehet Amerikába utazni

A bevándorlók feleségei és gyermekei szabadon utazhatnak az Egyesült Államokba — A szenátus megszavazta a bevándorlást módosító törvényt

Washingtonból jelentik: A szenátus nemrégén megszavazta azt a bevándorlást módosító törvényjavaslatot, a melyet Wadsworth szenátor nyújtott be a törvényhozásnak. A javaslat szerint azok az idegenek, akik 1924. július 1. előtt jöttek az országba és első papírjukat már kivették, a kvótán felül hozhatják ki Európából feleségeiket és kiskorú gyermekeiket. Nagy harc előzte meg a javaslatot, mert az ugynevezett százpercentes amerikaiak ellene voltak az új törvénynek, de végül a humánus gondolkodású szenátor álláspontja győzött és a szenátus 39 szavazattal 37 ellenében megszavazta a törvény módosítását. A hivatalos körök számítása szerint az új törvény értelmében mintegy 35 ezer idegennel lesz több rövid idő alatt az Egyesült Államokban. Minden nemzetiségből egyforma arányban engedik be a kvótán felül érkező feleségeket és gyermekeket. — Féltreértések elkerülése végett ismét le kell szögezni, hogy nem kell amerikai állampolgárnak lenni annak, aki ki akarja hozatni családját, csak az a fontos, hogy az első papírját megszerezze.

A szenátornak azt a javas-

latát, hogy azok az amerikai születésű nők, akik elvesztették állampolgárságukat, mert idegenhez mentek férjhez, szintén akadálytalanul jöhessenek

be az országba, ugyancsak eljuttatták 44 szavazattal 31 ellenében. A javaslatok az elnök aláírása után törvényerőre emelkednek.

Letartóztatták a biharpüspöki perceptort

Az elveszett pénzeszsák ügye a vizsgálóbíró előtt

Még a múlt év december 31-én történt, hogy Popa Juon perceptior Vestas Petru hivatalnok társaságában számkón 395781 lei 52 banit szállított be Nagyváradra a pénzügyigazgatósághoz Biharpüspökiből. Ez az összeg a Biharpüspökiben beinkasszált k. s. emberek adója volt. Utközben a pénz rejtélyes módon eltűnt a számkóból és a mai napig sem tudták megállapítani, hogy mi történt vele. A csendőrség a legerélyesebb nyomozást folytatta, azonban minden eredmény nélkül.

Ma váratlan fordulat állott be az ügyben. Pop Juon megjelent az ügyészségen és kijelentette, hogy habár ő a pénz eltűnéséről semmit sem tud, mégis kötelességének tartja az állam kárát megtéríteni és ezért az ügyészségnél

készpénzben háromszáz ezer leit fizetett le,

azzal a kijelentéssel, hogy az ősz-

szeg többi részét is hamarosan megfogja keríteni.

Ennek ellenére

a vizsgálóbíró letartóztatta Popa Juont

és Vestas Petrut is, azzal az indoklással, hogy az összeg jelentős része még nem térült meg és viszont mulasztásuk olyan súlyos beszámítás alá esik, hogy az büntetőjogi következményeket von maga után.

A letartóztatottak ügyvédje, dr. Bleda László felfolyamodást adott be a vizsgálóbíró végzése ellen, amely fölött még ma dönteni fog a törvényszék vádtanácsa.

— Hány gyermeke van Schwartz úr?

— Kettő! De az első uton van.

— Az első? Talán a harmadik?

— Nyugodjon meg, az első! Az tudniillik kereskedelmi utazó.

**Vizumot
utlevélre**
 Ceteion
 458
 a Hegedűs
 Kiadópiairodában kérjen

A vasipar európai kartellje

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: A nyugati vasipar és a magyar-osztrák-cseh vasipar képviselői között lefolyt tárgyalások megállapodásra vezettek, olyan értelemben, hogy az új

részvevők februárban csatlakozhatnak a kartellhez. A résztvevők kontingense két millió tonna. Az angol iparosokkal folytatott tárgyalások még nem vezettek megállapodásra.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastagabb betű 8 lei. A legkisebb apróhirdetés (10 szóig) 40 lei. Állástkeresőknek 50 % engedmény. »Cim a kiadóban« jeltzésér külön 10 lej fizetendő. Címek után érdeklődők jegyezzék fel a hirdetés mellett álló kis számot és kérdezősködésnél hivatkozzanak arra.

A „Nagyvárad Estilap“ apróhirdetéseit mindennap kiragasztjuk a városi hirdetési oszlopokon és táblákon.

LEVELEZÉS

Megérkezett a

95

leles

gramofon-lemez

a Hegedűs Hirlapirodába.

Remek táncdarabok

Óriási választék

SZÉPSÉGAPOLÁS D. Sternberg Helén kozmetikai intézetében, Mária királyné (Bémer) tér 3. I. emelet. 2615

LAKÁS

ELCSERÉLNÉM ujjonnan épült modern 5 szobás magánházamat egy kisebb, lehetőleg szintén magánházzal. Cim a Hegedűs Hirlapirodában. 2766

ALKALMAZÁS

PRIMHEGEDŰS felvétetik a Dorian Filmszínház ifjúsági zenekarába. Jelentkezni lehet mindennap délután 4—5-ig az Industria Bankban, Fekete Sas épület I. emelet.

PERFECT román, magyar könyvelő, ki gyors és gépiró azonnalra állást keres. Cim Hegedűs Hirlapirodában. 408

PÉNZTARNOKNŐ több évi gyakorlattal állást keres. Cim a kiadóban. 382

GYERMEKGONDOZÓNÉKI ajánlkozik jó bizonyítványokkal intelligens nő. Vidékre is elmegy. Cim a Hegedűs Hirlapirodában. 407

FEBRUÁR 1-re minden szakkácsnőt keresek azonnali belépésre, egy bejáró takarítónőt, dr. Leipnikné, Jorja Miklós (Zöldia) utca 1. 404

ADÁS-VÉTEL

EGY jókarban levő diófa ebéd-10 jutányosan eladó. A. Treb. Laurian (Pereces) utca 11. balra. 394

Megnyílt Butorraktár

hol mindennemű butor: u. m.: háló, ebéd, uriszobák és konyhabutorok olcsó árban, kedvező fizetés mellett szerezhetők be.

Saját készítmény!

Alee Romei 2.szám (Deák Ferenc-utca) Kereskedelmi Csarnokkal szemben.

MEGVÉTELRE keresünk használt, garantált, üzemképes állapotban levő 55—60 HP szivógáz-motort. Ajánlatokat kérünk Messitz R. T. Targu-Mures. 366

ZONGORA, hosszú, Pich Alois-féle jutányos áron eladó. Gerhardt Tace Jonescu (Körös) utca 23. 391

INGATLAN

HAZHELYEK Wilson (Füzes) utca folytatásában nagyon kedvező részletfizetésre 25.000 leitől kaphatók. Topsál Vilmos, Strada Averescu (a Bulv. Reg. Ferdinand és a Pereces-utcat összekötő új utcában.) 2766

KÜLÖNFÉLÉK

FIGYELEM! 1200 lei egy öltöny elkészítése. Zuckermann uriszobánál, Avram Jancu (Kossuth) utca 16. 409

KÉZIMUNKÁZIK Ön? Nézz meg a Tünderujjakat, rengeteg ötlelet, mintát kap 79 leiert. Kaphatók a Hegedűs Hirlapirodában. 357

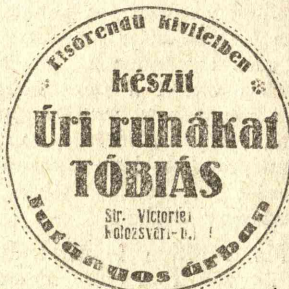
FEHÉRNEMŰ himzést nagyon szépen készítek. Cimet Hegedűs Hirlapirodába kérek. 381

LAMPAERNYÓT, párna montírozást legizlésebben készítek. Cim kiadóba. 406

VIDÉKI városban ügyvédi iroda átadó, esetleg helyettes keresztes. Cim Hegedűs Hirlapirodában. 405

ELVESZETT vasárnap este egy fél briliáns fülbevaló. Becsületes megtaláló magas jutalomban részesül. Bratianu (Szaniszló) utca 21. szám.

x Hencserek részletre Mansbergernél, Bul. Reg. Ferdinand 17.

Sonnensfeld Adolf-nyomda r. t.

Gyönyörű perzsaszőnyegek
□m 3000 leitől. Elsőrangú gyapjú-fona ak kg-ja 450 leitől. Felvető ionalak kg-ja 380 leitől. Minták, szövőkellékek, szőnyeg, könyvek

Schulhoi Emilné

Orienszővművészeti iskola
Strada Ep. C. Orogariu (Uri)-
utca 14.

Butorok

a legszebb kivitelben és legolcsóbb árban kaphatók

STEINER

butoráruház Avram Jancu (Kossuth) u. 1. souterin.

Hajlitott butorok a legolcsóbb árban. 2448-2

Freund Benjámín ékszerész-üzletét

kényszerűségből ideiglenesen Săguna (Kapucinus)-utca 16. alá helyezte át. Orát, ékszert, látszert szállított árban árusít. — Aranyat, ezüstöt, briliántot magas árban vesz. 2818

Ruhákat

fest, tiszt

Gallérokai

legszebben mos, vasal

Szabó László

Take Ionescu (Körös-utca 1. Fiók: Bazárépület Bul. Reg. Ferdinand

Nagy alkalmi butorvásár!

Háló- és ebédibutorok, szőnyegek, antik dolgok, hajlitott butorok, képek minden elfogadható árban elárussítanak 3072

Hartstein Jenő

butor- és szőnyegüzlet
Cuza Voda (Szacsavay)-utca 17. szám

Szakácskönyvek elismeri legjobb receptekkel

Rézi néni: Szegedi konyha	361 lei	Biri néni: Legjobb szakácskönyve	120 lei
Kovács Teréz: Magyar konyha és házi cukrászat	301 lei	Németh Zsuzsána: Magyar szakácskönyv	94 lei
Kugler: Magyar és francia szakácskönyv és cukrászat	396 lei	Tüdös Ilona: Szerény háztartások szakácskönyve	85 lei
Knigler: Nagy házi cukrászat	361 lei	Tüdös Anna: Egyszerű házi cukrászat és gyümölcsbefőzés	65 lei
Kompa Anna: Nagyvárad ki-próbált legjobb szakácskönyve	275 lei	Teréz néni: Alföldi magyar szakácskönyv és házi cukrászat	70 lei
Bónyi Elsa: Erdélyi szakácskönyve	180 lei	Krebezné: A legjobb házi cukrászat	40 lei
Tóth Imréné: Háztartási és szakácskönyv	172 lei		

Kapható a Hegedűs Hirlapirodában

Egy bankigazgató és egy nagy áruház tulajdonosa Newyorkban arról vitatkoznak, hogy kinek van nagyobb üzeme. A bankigazgató így hengegett:

— Az én bankom akkora, hogy ha a belső szobában valakinek leszámítolnak egy váltót, mire az illető a bankon végig megy és az utcára ér, a váltó már lejárt.

Az áruház ezt mondta:

— Ez semmi. Az én áruházamban ez előtt két évvel valahogy beszabadult egy oroszlan és csak egy év múlva vettük észre, hogy eszi a segédek.

Esőernyő

legolcsóbb a készítőnél
Rosenberg Testvérek
Nic. Iorga (Zöldia-u.) 8. — Behúzás, javítás gyorsan készül. 2457

Sár- és hócipő

szakszerűen, legolcsóbban az

„ELASTICA“

javit 2794

Vlahuta Szt. János-u. 32.

Céradamas! étkező- és kávékészletek dúsz választékban
LEITNER MÁRTON RT-nál.

Rellei, gobelin és keilmfestést vállalkoz. Sablonpapír nagy választékban Str. Caragiale (Nyária-u.) 3. sz. alatt szemben a kapuval

— A cirkuszban a tömeg lélegzet visszafogva nézte végig egy késdobáló produkcióját, aki egy deszkalap elé állított fiatal leány köré lépés távolsághól dobálta az éles késeket. Egyszerre csak a nagy csendben megszólalt egy gyermekhang:
— Így én is tudok! hiszen ez sohasem talál!

VIZUMOKAT

gyorsan és pontosan elintézi a
Hegedűs Hirlapiroda

TELEFON
456